

30534 LLEI 30/1991, de 20 de desembre, de modificació del Codi civil en matèria de testaments. («BOE» 306, de 23-12-1991.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei. Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

La vigència, més que centenària, de la regulació en el Codi civil del testament notarial proporciona una experiència sòlida que n'aconsella la revisió modernitzadora.

Aquesta revisió afecta diversos aspectes del testament notarial, les característiques definitòries del qual es conserven. Així, s'ajusta el supòsit tradicionalment denominat del testament en interval lúcid al tractament legal vigent de la incapacitació; es preveu la identificació mitjançant l'ús de documents oficials a aquest efecte, inexistents el 1889 amb les característiques dels que hi ha en l'actualitat, i es regula l'ús de mitjans mecànics per a la confecció del testament tancat.

Una atenció especial ha merescut la concurrència de testimonis a l'atorgament del testament notarial. S'hi recull el desig generalitzat de fer possible un grau més alt de discreció i reserva per a un acte tan íntim com la disposició d'última voluntat i se suprimeix com a requisit general el concurs dels testimonis, amb el testador i el notari, en la formalització del testament. Tanmateix, continua sent necessari el concurs dels testimonis quan el testador no sap o no pot llegir o no sap o no pot signar, sigui quina sigui la causa, i s'ha prestat una atenció especial al cas, tradicional, del sord que no sap o no pot llegir.

El cas del testador que expressi la seva voluntat en una llengua que el notari no coneix és objecte d'atenció especial per assegurar-ne la redacció en la que utilitzi el testador i per ajustar-lo a la pluralitat de les oficials a Espanya.

Article únic.

Els articles 665, 681, 684, 685, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 706, 707, 709, 710, 711 i 734 del Codi civil tenen la redacció següent:

«Article 665

Sempre que l'incapacitat per virtut de sentència que no contingui pronunciament sobre la seva capacitat per testar pretengui atorgar testament, el notari ha de designar dos facultatius que prèviament el reconeixin i només l'ha d'autoritzar quan aquests responguin de la seva capacitat.»

«Article 681

No poden ser testimonis en els testaments:

Primer: els menors d'edat, llevat del que disposa l'article 701.

Segon: els cecs i els totalment sords o muts.

Tercer: els que no entenguin l'idioma del testador.

Quart: els que no estiguin en el seu seny.

Cinquè: el cònjuge o els parents dins el quart grau de consanguinitat o segon d'afinitat del notari autoritzant i els qui tinguin amb aquest una relació de treball.»

«Article 684

Quan el testador expressi la seva voluntat en una llengua que el notari no coneix, s'ha de requerir la presència d'un intèrpret, elegit per aquell, que tradueixi la disposició testamentària a l'oficial en el lloc de l'atorgament que utilitzi el notari. L'instrument s'ha d'escriure en les dues llengües amb indicació de quina ha estat la que ha utilitzat el testador.

El testament obert i l'acta del tancat s'han d'escriure en la llengua estrangera en què s'expressi el testador i en l'oficial que utilitzi el notari, encara que aquest conegui aquella.

Article 685

El notari ha de conèixer el testador i si no el coneix s'ha d'identificar la seva persona amb dos testimonis que el coneguin i siguin coneguts del mateix notari, o mitjançant la utilització de documents expedits per les autoritats públiques l'objecte dels quals sigui identificar les persones. El notari també s'ha d'assegurar que, segons el seu parer, el testador té la capacitat legal necessària per testar.

En els casos dels articles 700 i 701, els testimonis tenen l'obligació de conèixer el testador i han de procurar assegurar-se de la seva capacitat.»

«Article 694

El testament obert s'ha d'atorgar davant de notari hàbil per actuar en el lloc de l'atorgament.

Només s'exceptuen d'aquesta regla els casos expressament determinats en aquesta mateixa secció.

Article 695

El testador ha d'expressar oralment o per escrit la seva última voluntat al notari. Un cop redactat per aquest el testament d'acord amb aquesta i amb expressió del lloc, any, mes, dia i hora del seu atorgament i advertit el testador del dret que té de llegir-lo per si mateix, l'ha de llegir el notari en veu alta perquè el testador manifesti si està d'acord amb la seva voluntat. Si ho està, l'ha de signar a l'acte el testador que ho pugui fer i, si s'escau, els testimonis i altres persones que hi hagin de concórrer.

Si el testador declara que no sap o no pot signar, ho ha de fer per ell i a petició seva un dels testimonis.

Article 696

El notari ha de donar fe que coneix el testador o que l'ha identificat degudament i, si no, ha d'efectuar la declaració que preveu l'article 686. També hi ha de fer constar que, segons el seu parer, el testador té la capacitat legal necessària per atorgar testament.

Article 697

A l'acte d'atorgament hi han de concórrer dos testimonis idonis:

1r Quan el testador declari que no sap o no pot signar el testament.

2n Quan el testador, encara que el pugui signar, sigui cec o declari que no sap o no pot llegir per si mateix el testament.

Si el testador que no sap o no pot llegir és completament sord, els testimonis han de llegir el testament en presència del notari i han de declarar que coincideix amb la voluntat manifestada.

3r Quan el testador o el notari ho sol·licitin.

Article 698

A l'atorgament també hi han de concórrer:

1r Els testimonis de coneixement, si n'hi ha, els quals poden intervenir a més com a testimonis instrumentals.

2n Els facultatius que hagin reconegut el testador incapacitat.

3r L'intèrpret que hagi traduït la voluntat del testador a la llengua oficial utilitzada pel notari.

Article 699

Totes les formalitats expressades en aquesta secció s'han de practicar en un sol acte que comença amb la lectura del testament, sense que sigui lícita cap interrupció, llevat de la que pugui ser motivada per algun accident passatger.»

«Article 706

El testament tancat ha de ser escrit.

Si l'escriu de pròpia mà el testador, al final hi ha de posar la seva signatura.

Si està escrit per qualsevol mitjà mecànic o per una altra persona a petició del testador, aquest ha de posar la seva signatura en tots els seus fulls i al peu del testament.

Quan el testador no sap o no pot signar, ho ha de fer a petició seva al peu i en tots els fulls una altra persona, i s'hi ha d'expressar la causa de la impossibilitat.

En tot cas, abans de la signatura s'han de salvar les paraules esmenades, ratllades o escrites entre línies.

Article 707

En l'atorgament del testament tancat s'han d'observar les solemnitats següents:

1a El paper que contingui el testament s'ha de posar dins d'una coberta, tancada i segellada, de manera que no es pugui extreure aquell sense trencar aquesta.

2a El testador ha de comparèixer amb el testament tancat i segellat, o l'ha de tancar i segellar a l'acte, davant el notari que l'hagi d'autoritzar.

3a En presència del notari, el testador ha de manifestar per si mateix, o per mitjà de l'interpret que preveu l'article 684, que el plec que presenta conté el seu testament, i ha d'expressar si està escrit i signat per ell o si està escrit per una mà aliena o per qualsevol mitjà mecànic i signat al final i en tots els seus fulls per ell o per una altra persona a petició seva.

4a Sobre la coberta del testament el notari ha d'estendre la corresponent acta del seu atorgament, hi ha d'expressar el nombre i la marca dels segells amb què està tancat, i ha de donar fe que coneix el testador o que s'ha identificat la seva persona en la forma que preveuen els articles 685 i 686, i que, segons el seu parer, el testador té la capacitat legal necessària per atorgar testament.

5a Un cop estesa i llegida l'acta, l'ha de signar el testador que ho pugui fer i, si s'escau, les persones que hi hagin de concórrer, i el notari l'ha d'autoritzar amb el seu signe i signatura.

Si el testador declara que no sap o no pot signar, ho ha de fer per ell i a petició seva un dels dos testimonis idonis que en aquest cas hi han de concórrer.

6a Aquesta circumstància també s'ha d'expressar en l'acta, a més del lloc, hora, dia, mes i any de l'atorgament.

7a Han de concórrer a l'acte d'atorgament dos testimonis idonis, si així ho sol·liciten el testador o el notari.»

«Article 709

Els que no es puguin expressar verbalment, però sí escriure, poden atorgar testament tancat, i han d'observar el següent:

1r El testament ha d'estar signat pel testador. Respecte a la resta de requisits, cal atènyer-se al que disposa l'article 706.

2n En fer la seva presentació, el testador ha d'escriure a la part superior de la coberta, en presència del notari, que a dins hi ha el seu testament, i ha d'expressar com està escrit i que està signat per ell.

3r A continuació del que hagi escrit el testador s'estén l'acta d'atorgament, i el notari ha de donar fe que s'ha complert el que preveu el número anterior i el que es disposa a l'article 707 en el que sigui aplicable al cas.

Article 710

Autoritzat el testament tancat, el notari l'ha de lliurar al testador, després d'haver posat en el protocol corrent una còpia autoritzada de l'acta d'atorgament.

Article 711

El testador pot conservar en el seu poder el testament tancat, o encarregar-ne la guarda a una persona de la seva confiança, o dipositar-lo en poder del notari autoritzant perquè el guardi en el seu arxiu.

En aquest últim cas, el notari ha de donar un rebut al testador i ha de fer constar en el seu protocol corrent, al marge o a continuació de la còpia de l'acta d'atorgament, que el testament queda en el seu poder. Si el testador el retira després, ha de signar un rebut a continuació de la nota esmentada.»

«Article 734

Els espanyols que es trobin en un país estranger també poden atorgar el seu testament, obert o tancat, davant el funcionari diplomàtic o consular d'Espanya que exerceixi funcions notariales en el lloc de l'atorgament.

En aquests casos s'han d'observar, respectivament, totes les formalitats que estableixen les seccions cinquena i sisena d'aquest capítol.»

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Són vàlids els testaments atorgats abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei que, tot i no complir els requisits que estableix la legislació anterior, s'ajustin al que preveu aquesta Llei, sempre que no hagin estat anul·lats per una resolució judicial ferma.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queda derogat l'article segon de la Llei d'1 d'abril de 1939 sobre intervenció de testimonis en l'autorització de les escriptures públiques.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 20 de desembre de 1991.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ